

ชื่อภาคนิพนธ์ : วิเคราะห์ผลการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต : กรณีศึกษาเฉพาะ
กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตตำบลบางพระ อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา
ชื่อผู้เขียน : นายประทีป หอมจรรยา
ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
ปีการศึกษา : 2545

การศึกษาวិเคราะห์ผลการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต : กรณีศึกษากลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตตำบลบางพระ อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1.เพื่อศึกษากระบวนการจัดการ 2.เพื่อศึกษาผลการดำเนินงาน และ 3.เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรค
กรอบแนวคิดในการศึกษารั้งนี้ ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ(Process) ผลผลิต(Output) ผลลัพธ์(Outcome) และผลกระทบ(Impact) แหล่งข้อมูลในการศึกษาแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ 1.ข้อมูลเอกสาร ได้จากกฎระเบียบ รายงานทางบัญชี และรายงานการประชุม 2. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากกรรมการจำนวน 17 คน และข้อมูลจากการสำรวจจากกลุ่มตัวอย่างสมาชิกกลุ่มที่ใช้การสุ่มโดยบังเอิญ จำนวน 50 คน หรือร้อยละ 25 ของประชากร โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ 3. ข้อมูลจากการสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา หาค่าความถี่ และค่าร้อยละ ประกอบกับการแยกแยะและเชื่อมต่อข้อมูลเข้าด้วยกัน

ผลการศึกษาพบว่า

1. การก่อเกิดของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตตำบลบางพระ เกิดจากการแนะนำส่งเสริมโดยภาครัฐ จัดตั้งเมื่อปี 2530 มีสมาชิกก่อตั้ง 41 คน และในปี 2541 มีการก่อตั้งกลุ่มออมทรัพย์ขึ้นอีก 1 กลุ่ม โดยกลุ่มพัฒนาสตรีตำบลบางพระ มีสมาชิกก่อตั้ง 79 คน ซึ่งเป็นเครือข่ายของกลุ่มสตรี กรรมการส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ สามารถทำบัญชีได้ มีปัจจัยสนับสนุนจากภาครัฐ เอกชน ผู้นำ และองค์กรท้องถิ่น ทั้งด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านวัสดุอุปกรณ์เป็นอย่างดี

2. กระบวนการจัดการเน้นการมีส่วนร่วมของสมาชิกเป็นสำคัญทุกขั้นตอน ตั้งแต่การวางแผน ระเบียบ การเลือกกรรมการ การประชุมและการทำกิจกรรม เป็นการบริหารจัดการตามหลักประชาธิปไตยอย่างแท้จริง กรรมการส่วนใหญ่เป็นชุดเดิมซึ่งได้รับความไว้วางใจให้เข้าไปบริหารงานติดต่อกันทุกปี มีการกำหนดเงื่อนไขการศึกษาดูงานโดยนำผลการศึกษาดูงานมาปรับใช้กับการ

พัฒนากลุ่มที่รับผิดชอบ ด้านระบบบัญชีมีมาตรฐานในระดับหนึ่ง มีสมุคหลักในการลงบัญชีรายรับ-รายจ่าย มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ มีการใช้เครือข่ายทั้งภายในและภายนอก เพื่อเชื่อมโยงกิจกรรมของกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน

3. ผลการดำเนินงาน พบว่า สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์หมู่ที่ 5 มีจำนวนเพิ่มขึ้น ขณะที่กลุ่มออมทรัพย์หมู่ที่ 7 ลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2542 เป็นต้นมา ด้านเงินสัจจะและเงินที่สมาชิกกู้ระหว่างปี 2541 - 2544 ของกลุ่มออมทรัพย์หมู่ที่ 5 มีอัตราเพิ่มขึ้น หมู่ที่ 7 มีอัตราลดลง ทั้ง 2 กลุ่มมีเงินให้สมาชิกกู้ได้อย่างเพียงพอ และมีเงินเหลือฝากธนาคารครึ่งหนึ่งของเงินสัจจะ ผลตอบแทนจากการบริหารเงินของกลุ่มออมทรัพย์หมู่ที่ 5 และหมู่ที่ 7 มากกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ 2 - 3 เท่า สมาชิกส่วนใหญ่ทั้งสองกลุ่มส่งเงินสัจจะอย่างสม่ำเสมอ ส่งคืนเงินกู้ตรงตามเวลา และไม่มีหนี้เสีย

4. สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์หมู่ที่ 5 และหมู่ที่ 7 ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมากเกินกว่าครึ่งทั้งด้านความโปร่งใส ด้านการเข้าถึงบริการ ด้านกฎระเบียบ ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และด้านสวัสดิการชุมชน สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์หมู่ที่ 5 มีความพึงพอใจมากด้านความโปร่งใสสูงสุด และมีการลงทุนโดยถือหุ้นกับสหกรณ์โคนม 100,000 บาท สำหรับกลุ่มออมทรัพย์หมู่ที่ 7 ไม่มีการลงทุนในกิจการอื่น สมาชิกและชาวตำบลบางพระมีความภาคภูมิใจอย่างมากกับรางวัลความสำเร็จที่กลุ่มออมทรัพย์ของหมู่ที่ 5 ได้รับจากกระทรวงมหาดไทย

5. ผลกระทบด้านบวก คือ เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน เป็นแหล่งเงินทุน สร้างวัฒนธรรมการออม ส่งเสริมอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ ทางด้านลบ คือ อัตราการขยายตัวของสมาชิกมีแนวโน้มลดลง จากนโยบายกองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาท

6. จุดเด่นที่สำคัญคือ ผู้นำเข้มแข็ง มีคุณธรรม และกระบวนการจัดการแบบมีส่วนร่วม ตามหลักประชาธิปไตย จุดอ่อนที่สำคัญ คือ ขาดการเชื่อมโยงเครือข่ายองค์กรชุมชนเชิงธุรกิจ

7. ปัญหาและอุปสรรคของกลุ่มออมทรัพย์ คือ จำนวนสมาชิกไม่ขยายตัว กรรมการส่วนใหญ่เป็นชุดเดิมที่มีวาระต่อเนื่อง ไม่มีคนรุ่นใหม่เข้ามารับการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ โครงการกองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาท มีผลกระทบต่อการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์

8. ข้อเสนอแนะ ขยายจำนวนสมาชิกโดยใช้เครือข่ายชุมชนสร้างความเข้าใจกับชาวบ้านในหลักการ อุดมการณ์ และวิธีการของกลุ่มออมทรัพย์กับกองทุนหมู่บ้าน เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงเชิงธุรกิจระดับองค์กร ควรพัฒนาระบบข้อมูล และระบบบัญชีให้เป็นมาตรฐานสากล เพื่อรองรับการขยายตัวและเชื่อมโยงเครือข่าย ตลอดจนวางกฎระเบียบวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการไม่เกิน 2 วาระติดต่อกัน และการสร้างผู้นำไปพร้อมกับการจัดการอย่างเป็นระบบ

Title of Research Paper : An Analysis of the Performance of Production Credit Groups : A Case Study of Production Credit Group at Bangpra Sub-District, Muang District, Chachoengsao Province

Author : Mr. Prateep Homjunya

Degree : Master of Arts (Social Development)

Year : 2002

In an analysis of the operation results of Production Credit Groups : A case study of Savings group for production credit at Bangpra Sub-District, Muang, District, Chachoengsao Province, its objectives are to study 1. the management process 2. the result of its operation and 3. its problems and obstacles.

The scope of the study consists of input, process, output, outcome and impact. Sources of Data in the study include 1. documentation such as group regulations, accounting , minutes of meeting 2. In-depth interview of 17 committee together with the survey data from the sample group of 50 members which are selected by accidental sampling and 3. Observational study of committee performance and activities participation of members. Descriptive statistics, such as frequency and percentage were used to analysis the data.

The mains finding of the study are as follows:

1.The establishment of Bangpra Sub-District Savings group for Production Credit is originally initiated by public sector in 1987 with its 41 founded members. In 1998 it was founded another Savings group by Bangpra women development group with its 79 founded members. This is the women network and most of the committees are knowledgeable, experienced and has the knowledge of accounting. Both public and private sector, local administration and local leaders providing the group with knowledge, personnel, budget and other necessary materials and equipment support .

2.The management process emphasizes on the participation of every members involving in regulating, election of committee board, meetings and activities. It is considered to be the real democratic way of management. Most of the committee is re-elected from the previous group of committee. The condition for a field trip study has been set, and the knowledge gaining from the field trip study is adopted to develop the responsible group. It is also having a standard account system with a book recording all income and expenses, and having transparency and accountability. The group also uses both internal and external group networks to link activities with other groups in the community.

3.Its result is showing that there is an increase of the member numbers of Village no.5 Savings group while it is decreased for Village no.7 as from the year 1999 continuously. During 1998-2001 the amount of fixed saving and loan of Savings Group Village no.5 are increased, but there is the decrease for Village no.7. Both Savings Group have sufficient loan for their members. Moreover, half of the fixed savings is left for deposit in the bank. The returns from the financial management of both groups are 2-3 times more than the interest gained from savings in commercial bank. Most members of both groups put in fixed saving regularly and repay the loan on time. There is no non-performance loan (NPL).

4.More than half of Members from both Savings group in Village no.5 and 7 are satisfied with the management in terms of transparency, service accessibility, regulations, information accessibility, and community welfare system. Members of Village no.5 Savings group are most satisfied with transparency. They also invest 100,000 baht in shares in Cow Milk co-operative. However, there is no investment in any business for Village no. 7 Savings group. All members and Bangpra Subdistrict people are very proud of their success of Savings Group of Village no.5.with the awards from Ministry of Interior which brings the reputation to the whole community.

5.Positive outcomes include sharing knowledge, having capital for community, encouraging savings, creating employment, and generating income. The negative impact is that the number of members trend to decrease due to the one million baht village funding project.

6.The strong point of the Savings group is that it creates strong and moral leadership and focuses on the participatory of management in a democratic way. The weak point is that there is no such strong enterprise community network.

7.Problems and obstacles of the group are that numbers of the member are not increased and most of the committee is the old faces from previous committee, therefore, it is lack of new generation to share new knowledge and experiences. Moreover, the one million village funding project has an impact on the people's decision to join the Savings Group.

8.Suggestions: the number of the group members can be increased by using the community network. It would help to create a better understanding among people in terms of principal, ideal, and the management of Savings group and Village fund. This could lead to the enterprise community organization network. There also should standardize and develop data and appropriate accounting system in order to support the growth and the extension of network. The assignment term of committee should be revised to have the committee stayed no longer than two continual terms as well as trying to make a good leaders and create systematic community management.